

**Ministerstvo práce a sociálních věcí
odbor sociálních služeb a sociální práce**

Doporučený postup č. 6 /2013

Poskytování rané péče pěstounovi a dítěti svěřenému do pěstounské péče

**K § 54 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších
předpisů.**

**pro potřebu krajských úřadů, obecních úřadů obcí s rozšířenou působností
a poskytovatelů sociálních služeb**

I. Pěstoun a svěřené dítě jako uživatel sociální služby

Dle § 45 odst. 2 zákona o rodině pěstoun při péči o osobu dítěte vykonává přiměřeně práva a povinnosti rodičů. Nemá vyživovací povinnost k dítěti a právo zastupovat dítě a spravovat jeho záležitosti má jen v běžných věcech.

Pěstoun je tedy oprávněn vystupovat jako rodič v rámci běžného života dítěte, tj. i využívat sociální služby, jejichž cílovou skupinou jsou rodiče s dětmi.

Dle § 54 zákona o sociálních službách je raná péče služba poskytovaná dítěti a rodičům dítěte ve věku do 7 let, které je zdravotně postižené, nebo jehož vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivého zdravotního stavu. Dle § 19 písm. a) bod 4. vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádí zákon o sociálních službách, je jedním z úkonů základních činností při poskytování rané péče upevňování a nácvik dovedností rodičů nebo jiných pečujících osob, které napomáhají přiměřenému vývoji dítěte a soudržnosti rodiny.

Pěstouni bezpochyby patří do skupiny pečujících osob a jsou tedy cílovou skupinou rané péče. **Za podmínky, že do pěstounské péče je svěřeno dítě do věku 7 let, které je zdravotně postižené, nebo jehož vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivého zdravotního stavu, je oprávněn pěstoun a jemu svěřené dítě využívat tuto službu a jsou tedy oprávněným žadatelem a uživatelem této služby.**

II. „Klokánčí rodina“ jako uživatel sociální služby

Klokánek je zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Jelikož péče je zde poskytována tak, aby se co nejvíce přiblížila rodinnému prostředí, jsou děti rozděleny do malých skupin, kde se jim věnuje konkrétní pracovník. Tyto skupiny nejsou však právně samostatné, ani vztahy mezi zaměstnancem a dětmi nelze považovat za období rodinných vztahů. Proto nelze tuto skupinu považovat za „rodinu“, která by byla cílovou skupinou poskytovatele rané péče.

Současně je třeba upozornit, že základní činnosti rané péče jsou zahrnuty v činnostech, které by měly být vykonávány v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc. Viz níže relevantní právní úprava:

Dle § 42a odst. 1 zákona o sociálně-právní ochraně dětí má zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc tyto kompetence:

a) zabezpečuje plné přímé zaopatření dítěte v zařízení spočívající v poskytování ubytování, stravování a ošacení,

b) poskytuje výchovnou péči,

c) zajišťuje poskytnutí zdravotních služeb²⁸),

d) poskytuje poradenství dítěti, jeho rodičům nebo osobám odpovědným za výchovu dítěte,

e) zajišťuje pomoc při přípravě dětí na školní vyučování a doprovod dětí do školy,

f) vytváří podmínky pro zájmovou činnost dětí,

g) je povinno poskytovat dítěti odbornou péči prostřednictvím sociálního pracovníka a psychologa,

h) je povinno spolupracovat s rodinou dítěte a poskytnout této rodině pomoc při vyřizování a zajišťování záležitostí týkajících se dítěte, zajistit jim terapii, nácvik rodičovských a dalších dovedností, které rodič nebo jiná osoba odpovědná za výchovu dítěte nezbytně potřebuje pro péči a výchovu dítěte, a to v souladu s individuálním plánem ochrany dítěte zpracovaným orgánem sociálně-právní ochrany,

Dle § 54 odst. 2 zákona o sociálních službách zahrnuje raná péče tyto základní činnosti:

a) výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti,

b) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,

c) sociálně terapeutické činnosti,

d) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Nelze přitom vyloučit, aby některé z činností poskytovaných v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc zajišťoval zřizovatel zařízení např. subdodávkou externím dodavatel. V každém případě zřizovatel zařízení, ředitel zařízení či jiný jeho pracovník nikdy nevystupuje v postavení rodiče.

III. Oprávnění podepsovat smlouvu o poskytování sociálních služeb

Dle § 45 písm. c) odst. 2 zákona o rodině pěstoun při péči o osobu dítěte vykonává přiměřeně práva a povinnosti rodičů. Nemá vyživovací povinnost k dítěti a právo zastupovat dítě a spravovat jeho záležitosti má jen v běžných věcech.

Dle § 966 odst. 2 občanského zákoníku účinného od 1.1.2014 pěstoun při výchově dítěte vykonává přiměřeně povinnosti a práva rodičů. Je povinen a oprávněn rozhodovat jen o běžných záležitostech dítěte, v těchto záležitostech dítě zastupovat a spravovat jeho jmění. Má povinnost informovat rodiče dítěte o jeho podstatných záležitostech. Vyžadují-li to okolnosti, stanoví další povinnosti a práva pěstouna soud.

Při uzavírání smlouvy o poskytování sociální služby, zvláště pokud se jedná o službu terénní a bez úhrady, jde o zastupování v běžných věcech, kdy pěstoun vystupuje jako zákonný zástupce, a proto je oprávněn tuto smlouvu uzavřít, tj. i podepsovat.

V Praze dne 18. října 2013

Odbor sociálních služeb a sociální práce